

Soutěž Duch Jezeří podruhé

Po úspěšném prvním ročníku jsme se rozhodli soutěž pro 8. ročníky s malými obměnami zopakovat. Inspirací nám byl opět Josef František Maxmilián z Lobkowicz, jehož kulturního ducha jsme přijeli na zámek Jezeří oživit. Tentokrát Duch Jezeří nepromluvil ze záhrobí, ale přišel mezi nás se svojí manželkou Marií Karolínou a svým přítelem Johannem Wolfgangem Goethem v podání žáků 9. ročníku, kteří soutěž již loni absolvovali a sami projevíli zájem podílet se na organizaci soutěže. Marie Karolína v podání žákyně Terezy Vadlejchové se stala hlavní moderátorkou soutěže.

Na základě hodnocení minulého ročníku jsme zjednodušili organizaci a změnili jsme systém hodnocení. Již nebyli bodováni jednotlivci, ale celé skupiny a v posledním kole výkony jednotlivých tříd.

Před soutěží si žáci s průvodcem prohlédli zámek. Samotná soutěž měla opět tři kola. V prvním kole skupiny absolvovaly písemný test, který se týkal života na zámku. Žáci uplatnili poznatky získané během prohlídky, tentokrát se na test připravovali samostatně. Ve druhém kole jim Marie Karolína pokládala v zámecké zahradě otázky. Ty se týkaly historie Jezeří, rodu Lobkowiczů a významných osobností s ním spjatých. Každá skupina dostala časový prostor, aby si informace mohla zjistit předem. Nebylo to vůbec jednoduché ani pro soutěžící, ani pro účinkující v kostýmech. Přesto byla nálada uvolněná, děti si užívaly samotnou soutěž, i volné chvíle v zámecké zahradě, kde si povídaly, fotografovaly a připravovaly se na další kola. V poslední části soutěže nazvané Tvořivý umělec se tentokrát nepsalo a nemalovalo, ale dle zámecké tradice se hrálo divadlo. Každá třída si předem připravila dramatizaci pohádky. Hrály se pohádky Jak se hledá princezna od Michala Černíka a O dvanácti měsíčkách od Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře. První pohádka se zkoušela zhruba 3 týdny. S druhou pohádkou již žáci vystupovali v minulosti, velmi se těšili, že si ji po 2 letech znovu zahrají v krásném prostředí. Velmi pěkně ji zazpívali, v roli pasáčka zaskočila paní učitelka třídní.

Pro zájemce, kteří by chtěli podobnou soutěž uspořádat, předkládáme organizační rozpis

1. ročníku soutěže jako inspiraci:

Klíčová slova:

Zámek Jezeří, Lobkovicové, život na zámku, významné osobnosti, baroko, klasicismus, hudba a literatura, umělecké dílo

Cíle:

1. Pomocí internetových stránek žáci získají poznatky o historii Jezeří, uvědomí si souvislosti a návaznost regionální historie, na učivo dějepisu, které znají ze svých učebnic. Samostatnost při vyhledávání a třídění informací, použití multimediální techniky při získávání poznatků.

2. Uvědomění si souvislosti mezi ničením historické památky a devastací krajiny kvůli těžbě uhlí. Žáci pochopí, jak krásné bylo Jezeří v době své největší slávy, jak se zde žilo a jak vypadala krajina kolem zámku. To by mělo vést k vytvoření vztahu nejen k Jezeří, ale i ke krajině.

3. Rozvoj estetického cítění a tvořivosti, pozorovacích schopností – vnímání celku i detailu v uměleckém díle a přírodě. Schopnost hledání souvislostí a zařazování do kontextu.

4. Rozvíjení spolupráce při skupinové práci, domluva žáků o pořadí a plnění úkolů a rozdělení úkolů a rolí ve skupině. Zodpovědný přístup k práci a jejímu dokončení. Rozvoj sebereflexe prostřednictvím porovnání sebehodnocení a hodnocení ostatními členy skupiny.

5. Rozvoj jazykových a komunikativních kompetencí, kultivovaný projev zejména v písemné formě, naslouchání názorů ostatních, rozvoj stylistických schopností, rozvoj sluchové percepce, odlišení podstatných a nepodstatných informací, prohloubení slovní zásoby.

1.1 Realizace projektu:

I. fáze - Příprava

K přípravné fázi byly využity internetové stránky zámku Jezeří (www.zamek-jezeri.cz), na jejichž základě byl vyučujícím zámek prezentován na interaktivní tabuli a žáci se s těmito stránkami seznámili. Později s nimi pracovali sami, získávali informace o různých obdobích historie zámku a o osobnostech, které jsou se zámkem spjaty. Tyto poznatky prezentovali před třídou a připravili rozhlasovou relaci pro celou školu.

II. fáze – Vědomostní a tvůrčí soutěž Duch Jezeří

Prohlídka zámku

Získání dalších informací, orientace v prostorách zámku a vytipování míst pro skupinovou práci.

Vědomostní test Život na zámku I

Žáci samostatně vybírali jednu ze tří možností v deseti otázkách. Žáci mohli v tomto testu získat maximálně 10 bodů.

Přestávka I

Duch Jezeří

Přesun do zámeckého sklepení, poslech nahrávky, ve které duch Josefa Františka Maxmiliána promlouval k soutěžícím za zvuku V. symfonie Osudové od Ludwiga van Beethovena. Jde o využití sluchové percepce a získání dalších informací pro následující kolo soutěže.

Vědomostní test Život na zámku II

Toto kolo soutěže bylo inspirováno televizní soutěží O poklad Anežky České. Po přechodu do salonu pro hosty se žáci seřadili do půlkruhu a byla jim vysvětlena pravidla tohoto kola: na zvukové znamení napsali odpověď na obdrženou kartu a po opětovném zaznění zvukového znamení přestali psát a kartu s odpovědí zvedli. Každý soutěžící obdržel deset karet, za jednu správnou odpověď obdrželi 2 body, maximální počet bodů je 20. Pokud však nedodrželi časový limit pro odpověď, body neobdrželi. Žák, který by napovídat nebo opisoval, byl by z tohoto kola vyloučen. Tímto kolem žáky provázela kněžna Marie z Lobkovic, manželka Ducha Jezeří.

Přestávka II

Oběd a relaxace. Během této přestávky byl opraven druhý test. Na konci přestávky došlo znovu k průběžnému hodnocení 2. kola.

Skupinová práce Tvůrčí umělec

Žáci se rozdělili do skupin a přidělení k jednotlivým vyučujícím. S nimi se přesunuli na místo plnění úkolů. Na místě se domluvili na pořadí a obsahu úkolů a zapojili se všichni ze skupiny, byla to skupinová práce.

Úkoly:

Kresba, malba – dle umístění skupiny

Jak se žilo na zámku – volný slohový útvar(úvaha, fejeton, vyprávění,báseň, časový sled dne z pohledu různých osob, atd.)

Náš den na Jezeří – vyprávění

Veršík nebo slogan

Skupinová práce byla ukončena sebehodnocením a hodnocením v rámci skupiny. Každý soutěžící mohl získat 0-10 bodů, vyučující mohl do této části zasáhnout, byla ceněna i snaha o dokončení práce.

1.2 Hodnocení projektu (součást ročníkové práce Lenky Vadlejchové)

V hodnocení projektu se zaměřím na to, jak se nám podařilo splnit vytyčené cíle. Hodnotit budu já, ostatní kolegyně a žáci.

Sledovala jsem přípravu i realizace soutěže. Projektového vyučování se nejvíce týkalo 3. kolo soutěže Tvůrčí umělec. Výstupy z tohoto kola byly použity pro prezentaci na internetových stránkách a vystoupení žáků při konferenci České společnosti dyslexie. Protože každá třída zpracovávala jedno místo na Mostecku (kulturní nebo přírodní památku), celé pásmo se neslo v duchu virtuální procházky po Mostecku.

Ad 1. Na základě pozorování mohu hodnotit 1. cíl. Odpovědi na většinu otázek žáci samostatně vyhledali na oficiálních stránkách zámku Jezeří. Pouze některé otázky souvisely s obecnou historií, těm se věnovala učitelka v hodinách dějepisu a literatury. Otázky nebyly dopředu známé, ale známý byl materiál, ze kterého bylo čerpáno. Vybrána byla doba největší

slávy zámku, která souvisí s jeho hudební minulostí. Žáci se na soutěž postupně připravovali ve škole a nabyté vědomosti si osvěžili výkladem průvodkyně při prohlídce zámku.

Ad. 2. Splnění tohoto cíle je velmi těžko měřitelné. Vzhledem k tomu, že žáci jako negativum jmenovali devastaci krajiny a také vzhledem k tomu, že o ní psali i ve 3. kole soutěže, předpokládám, že tento cíl se povedlo naplnit.

Ad. 3. Estetické cítění bylo podporováno působením prostředí, působením hudby a textu (Duch Jezeří), kostýmem a hrou učitelky. Na některé detaily byli žáci upozorňováni průvodkyní i učitelkami. Schopnost hledat souvislosti a rozvoj tvořivosti je patrný na výsledcích jejich práce. Ať už jde o výtvarné práce, literární výtvořiny nebo fotografie.

Ad. 4. O složení skupiny rozhodovali po vzájemné poradě všichni vyučující, kteří se na projektu podíleli. Byla to poměrně zdlouhavá práce, protože se uvažovalo o vztazích mezi jednotlivými žáky i o jejich schopnostech. Bylo nutno vytvořit skupinu tak, aby odvedla zadaný úkol. Žáci ve skupinách obecně pracovali velmi dobře.

Pro větší objektivitu předkládám hodnocení práce skupiny jednotlivými vyučujícími, kteří byli přiděleni ke skupinám:

1. skupina dvě dívky a dva chlapci

V této skupině byly vytvořeny dvě nápadité písemné práce chlapcem a dívkou a další dvojice vytvořila ilustrace.

„Skupina si samostatně rozdělila práci, moji pomoc vyhledali pouze ti, co psali. Práci skupiny hodnotím kladně.“

2. skupina čtyři chlapci

Skupina si samostatně rozdělila práci. Jeden chlapec psal o životě zámeckého pána, ostatní malovali a modelovali.

„Skupina chlapců, od nichž se očekávaly při práci problémy, si vybrala malbu. Nejprve chlapci nevypadali k práci motivováni, poté je však malba zaujala a kromě malby zámku se pustili také do modelování koček z plastelíny, které se nacházely po celém nádvoří. Žáci kombinovali několik technik – použili pastely, voskovky i vodové barvy, výsledkem bylo velmi originální ztvárnění zámku.“

3. skupina dva chlapci a dvě dívky

Tato skupina pracovala nejhůře.

„Skupina si nebyla schopna samostatně rozdělit práci. Nakonec se dvě dívky a jeden chlapec dohodli na společné kresbě zámku. Jeden chlapec se ze skupiny oddělil a pracoval samostatně, také kreslil. Jejich výtvořiny nebyly nikterak nápadité. Snažili se zachytit zámek“.

4 .skupina tři chlapci

Tato skupina psala báseň.

„Na tom, že napíše báseň se všichni chlapci dohodli. První sloku vytvořili zcela samostatně. Po té chtěli psát o kněžně z Lobkovic, která se jim moc líbila. Zbytek básně vytvořili s mojí pomocí. Kromě básně také jeden žák vytvořil text o lovu kance. Psal opět z pozice zámeckého pána, ostatní chlapci mu radili.“

5. skupina jeden chlapec a dvě dívky

Tato skupina pouze kreslila.

„Samostatně si každý vybral námět své kresby, žáci zachycovali detaily zámku a zahrady, které viděli před sebou. Jedna kresba byla velmi povedená a propracovaná. Na těchto dětech bylo vidět, že jsou spolu rády. Moji pomoc vůbec nepotřebovaly.“

Ad. 5. Žáci zde uplatnili písemný projev ve 3. kole soutěže „Tvůrčí umělec“. Formu tohoto projevu si vybralo jen několik žáků většina se zaměřila spíše na malbu.

Rozbor písemných prací

Děti si mohly samy vybrat, jakou činnost budou chtít dělat ve 3.kole soutěže Duch Jezeří. Žáci si převážně zvolili malování, slohových prací bylo několik. K dalšímu zpracování jsme po poradě vybrali pouze čtyři, které jsou zmíněny. Tyto písemné práce bylo nutné stylisticky upravit, protože děti častěji chybovaly (nejčastěji ve slovosledu). Na této úpravě se žáci podíleli po skončení soutěže ve škole. Vybrané práce hodnotím jako velmi nápadité.

Každá slohová práce byla jinak zaměřená. V básni „Jezeří“ skládali chlapci poklonu jedné z učitelek, která hrála kněžnu Marii Carolinu z Lobkovic.

Dvě práce popisovaly život na zámku z pozice zámeckého pána.

Slohová práce „Můj den na zámku“ byla zaměřena na zámek Jezeří. Zde žákyně popisovala historický vývoj zámku do současné doby, jak vypadal a v jakém stavu je nyní. Získané vědomosti žáci spojili se svojí představou příjemného života na zámku. V prvním případě byl zámecký pán na lovu a pak měl schůzku s Ludwigem van Beethovenem. V druhém případě si užíval rodinného života a procházek.

Další příspěvek na téma „Jak se žilo na zámku“, je spíše filosofickou úvahou o sociálních vrstvách. I zde žák využil své vědomosti o kulturním životě na Jezeří.

Historii zámku mapuje slohová práce „Můj den na zámku“. Jde o nejkomplexnější příspěvek, kde žákyně shrnuje všechny poznatky o rodu Lobkowiczů a dějinách zámku od druhé světové války až do současnosti. V posledních dvou odstavcích rozebírá ohrožení zámku kvůli těžbě uhlí a jeho postupnou rekonstrukci. Je zde patrný kladný postoj žákyně ke kulturně-historickému dědictví.

Dle mého názoru došlo k rozvoji jazykových a komunikativních kompetencí, kultivaci projevu, naslouchání názorů ostatních, rozvoji stylistických schopností, rozvoji sluchové percepce, odlišení podstatných a nepodstatných informací a prohloubení slovní zásoby.